

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: **B. R.**,

zastoupena JUDr. Josefem Zubkem, advokátem

sídlem 1. máje 398, 739 61 Třinec

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**

sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/131824-923, o nepřiznání příspěvku na zvláštní pomůcku,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 25. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/131824-923 **se zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 2 600 do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Josefa Zubka, advokáta, sídlem 1. máje 398, 739 61 Třinec.

Odůvodnění:

Žalobní body.

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 24. 7. 2019 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2019 č. j. MPSV-2019/131824-923 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky ze dne 1. 11. 2018, nepřiznávající ji příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo podle ustanovení § 9 zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením (dále jen „zákon o poskytování dávek“).
2. Žalobkyně namítá, že v napadeném rozhodnutí se žalovaný nevypořádal s žalobkyní přednesenou otázkou, proč zjištění o zdravotním stavu, vyplývající ze závěrů ošetřujícího lékaře MUDr. R. nebo konstatovaná v nálezech odborných lékařů (neurologická ambulance Český Těšín, MUDr. F., spisová dokumentace OSSZ Karviná, zpráva z rentgenologického vyšetření a následná zpráva ošetřujícího lékaře MUDr. R.) nelze podřadit pod postižení uvedené v bodě I.1. písm. b) přílohy zákona o poskytování dávek tj. funkční ztráta obou dolních končetin. Rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné a nezákonné.
3. Dále žalobkyně namítla chybný výklad postižení uvedeného v bodě I.1. písm. b) přílohy zákona o poskytování dávek, které jako samostatnou kategorii zdravotního stavu považuje „těžké ochrnutí“, které není označeno „úplné“. Označení „těžké“ není a nemůže být totožné s „úplné“. Žalovaným přijatý povrchní závěr umocňuje odkaz žalovaného na posudkový spis; žalovaný byl povinen nejprve popsat zjištění, která učinil, následně je vyhodnotit a z nich přijmout odpovídající a přesvědčivý právní závěr, nikoliv odkázat na posudkový spis.
4. Žalobkyně konečně navrhla zpracování znaleckého posudku z oboru posudkového lékařství k posouzení otázky, zda její zdravotní postižení odpovídá postižení uvedenému v bodě I.1. písm. b) přílohy zákona o poskytování dávek.

Stanovisko žalovaného.

5. Žalovaný s žalobou nesouhlasil a navrhl její zamítnutí. Posudek splňuje veškerá kritéria a odpovídá na všechny žalobcem vznesené námitky.

Posouzení krajským soudem.

6. Krajský soud poté co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení napadeného rozhodnutí žalobci, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

A. Zjištění ze správního spisu.

7. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně požádala o příspěvek na zvláštní pomůcku – motorové vozidlo, kterou odůvodnila tím, že chodí jen na krátké vzdálenosti o dvou berlích, na které je zcela odkázána, a nemůže používat MHD ani vlak. Je učitelkou angličtiny a dojíždí na výuku, dále dojíždí na rehabilitace a pro běžné nákupy a do kostela. Není schopna řídit. Dosud využívala auto rodičů nebo taxi. Dne 4. 10. 2018 zpracoval posudkový lékař OSSZ posudek o zdravotním stavu žalobkyně se závěrem, že nejde o osobu, která má těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí anebo těžkou nebo hlubokou retardaci ve smyslu § 9 odst. 2 a 4 zákona o poskytování dávek. Za rozhodující příčinu nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně posudkový lékař určil „stav po DMO (pozn. soudu pravděpodobně dětská mozková obrna), *diparetická spastická forma s trvalou spasticitou flexorů DKK* (pozn. soudu pravděpodobně dolních končetin)“. Zjistil, že žalobkyně je schopna stoje jen s pevnou oporou, chůze je „*spasticko paretická*“ o francouzských berlích, jen na krátké vzdálenosti, jinak užívá vozík. Toto postižení „*není těžkou parézou či plegií dvou dolních končetin v celém rozsahu či jiným postižením uvedeným pod písmeny a), b) d), i) l) a nejde ani o těžkou či hlubokou mentální retardaci*“. Na základě tohoto posudku úřad práce dne 1. 11. 2018 žádost žalobkyně zamítl.
8. Proti rozhodnutí úřadu práce podala žalobkyně odvolání, ve kterém poukázala na nesprávnou interpretaci definice obsažené v bodě I 1. b přílohy zákona o poskytování dávek, podle kterého se za osobu s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí považuje osoba s funkční ztrátou obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí. Těžké ochrnutí nevyžaduje ochrnutí „v celém rozsahu“, jak uvádí posudkový lékař. Žalobkyně trpí ztrátou funkce obou dolních končetin po dětské mozkové obrně se stavem odpovídající těžkému ochrnutí. Současně zaslala nový lékařský nález.
9. V odvolacím řízení nechal žalovaný zpracovat posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která dne 6. 6. 2019 ve složení z předsedy komise - posudkového lékaře, lékaře s odborností neurologie a tajemnice uzavřela, že „*nebyla zjištěna těžká paréza či plegie dvou dolních končetin v celém rozsahu či jiná postižení taxativně uvedená pod písmenem a), b), d), i) a l) a ani nejde o těžkou či hlubokou mentální retardaci*“. Komise podle vlastního vyjádření „*pečlivě prostudovala*“ nálezy lékařů odborných ambulancí, včetně nově doložených nálezů, a „*nehodnotí žádost odlišně od lékaře posudkové služby OSSZ Karviná*“.
10. S posudkem vyjádřila žalobkyně zásadní nesouhlas; poukázala na to, že je od narození postižena dětskou mozkovou obrnou s těžkou spasticitou zejména dolní části těla a jde podle ní o těžkou funkční poruchu pohyblivosti na základě postižení funkčních celků dolních končetin, pánve a celkovou spasticitu dolní části trupu. Žalovaný následně rozhodl napadeným rozhodnutím, ve kterém vyšel z posudku posudkové komise MPSV a uzavřel, že zdravotní postižení žalobkyně přiznání příspěvku neodůvodňuje.

B. Posouzení žalobních bodů.

11. Krajský soud předně podotýká, že ve věcech poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, které jsou podmíněny zdravotním stavem účastníka řízení, je rozsah soudního přezkumu vymezen povahou věci. Posouzení povahy zdravotního postižení z hlediska splnění podmínek nároku na dávku podle zákona č. 329/2011 Sb. je věcí odborně medicínskou, k níž správní orgán ani soud nemají potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro potřeby správního řízení v prvním stupni tuto úlohu plní okresní správa sociálního

zabezpečení a v rámci odvolacího řízení posuzuje zdravotní stav občanů žalovaný, který za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 a § 8 odst. 1 písm. e) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.

12. Posudky posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad uvedených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádné pochyby, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila (viz např. rozsudek ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013 – 29).
13. V nyní posuzované věci žalobkyně v odvolání poukazovala na rozpor mezi závěry posudkového lékaře a zněním bodu I. 1. písm. b) přílohy zákona o poskytování dávek, a dále na závěry ošetřujícího a odborných lékařů, se kterými posudkový závěr nekoresponduje.
14. Za této situace, kdy žalobkyně vznesla vůči posudku OSSZ výhrady opřené o lékařské zprávy a tyto námitky neměly *prima facie* mimo zákonná kritéria [zejm. ve vztahu k písmenu b) bodu 1 části I přílohy zákona o poskytování dávek, podle kterého se za těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí považuje „*funkční ztráta obou dolních končetin na podkladě úplné obrny (plegie) nebo těžkého ochrnutí*“], bylo povinností žalovaného tyto námitky řádně vypořádat, a to především za pomoci posudkové komise, která je k tomuto účelu zřízena.
15. Posudková komise MPSV se však k výhradám vzneseným žalobkyní v odvolání nijak nevyjádřila. Posudek je velmi stručný. Z lékařských zpráv, které jsou v posudku označeny jako podklady, nejsou uvedena shrnutí závěrů u žádného z nich, posudková komise pouze obecně „*ze zdrav. dokumentace*“ uvádí zjištění, která nelze jednotlivým zprávám přiřadit, neboť není zřejmé, z čeho konkrétně pocházejí. K žalobkyní akcentovaným zprávám MUDr. R., nálezů z nemocnice v Českém Těšíně a z RTG ambulance posudková komise nesdílí jejich obsah, ani se k nim nevyjádřila v rámci hodnotící části. V rámci posudkového hodnocení posudková komise pouze bez jakéhokoliv odůvodnění konstatuje, že žalobkyně nenaplní zákonná kritéria, aniž by zjištěnou diagnózu s těmito kritérii porovnála a aniž by jakkoliv reagovala na její výhrady vznesené vůči posudku OSSZ, zejména co se týká vysvětlení, proč považuje za naplnění citovaných kritérií úplného těžkého ochrnutí a proč u žalobkyně není přítomno.
16. K výše uvedeným odvolacím námitkám se nijak konkrétně nevyjádřil ani žalovaný. Poté, kdy citoval závěry posudku posudkové komise MPSV, jej bez dalšího zhodnotil jako přesvědčivý a úplný. Žalovaný však nijak nereagoval na žalobkyní předložené lékařské zprávy a ani je s posudkem nijak neporovnával, nereagoval ani na námitku chybného výkladu výše citovaného bodu I. 1. písm. b) přílohy zákona o poskytování dávek. Byť samotný správní orgán nedisponuje takovou erudicí v oblasti lékařství, aby byl schopen samostatně přezkoumávat věcnou správnost posudkových závěrů, neznamená to, že by měl přijímat posudkové závěry zcela nekriticky, neboť jeho povinností je zejména

zhodnotit tyto závěry z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2019, č. j. 1 Ads 12/2018 – 32, zejm. bod 23 a 24 odůvodnění). Toto zhodnocení však žalovaný neprovedl, úplnost a přesvědčivost posudku pouze bez dalšího konstatoval. S ohledem na chybějící vypořádání námitek žalobkyně a nepřihlédnutí ke konkrétním závěrům odborných lékařů, resp. jejich nevypořádání, nepovažuje krajský soud posudek posudkové komise MPSV za úplný a přesvědčivý.

17. Žalovaný si měl za popsané situace vyžádat od posudkové komise doplňující posudek a uložit jí, aby se vyjádřila k tvrzeným rozporům mezi posudkovým hodnocením a nálezy lékařských zpráv, které žalobkyně předložila, a dále k tomu, proč konkrétně nepovažuje posudková komise postižení žalobkyně za funkční ztrátu v důsledku těžkého ochrnutí a z jakého důvodu má za to, že pro naplnění tohoto postižení je nutné ochrnutí úplné. Úkolem posudkové komise je mimo jiné vyjádřit závěry posudkového hodnocení způsobem, který bude srozumitelný a přesvědčivý pro správní orgány a pro soud (srov. např. citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Ads 12/2018 – 32 nebo ze dne 23. 3. 2017, č. j. 2 Ads 17/2017 – 15). Těmto požadavkům posudek posudkové komise MPSV nedostál.
18. Za situace, kdy hodnocení posudkové komise není dostatečně úplné a přesvědčivé, nemá závěr žalovaného o tom, že žalobkyně nemá těžkou vadu nosného nebo pohybového ústrojí ani jinou vadu, předvídanou v § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek, oporu ve spise, a krajský soud proto napadené rozhodnutí zrušil bez jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§76 odst. 4 s. ř. s.), ve kterém poté, co odstraní nepřesvědčivost a nepřezkoumatelnost posudku posudkové komise, o nároku žalobkyně nově rozhodne.
19. Krajský soud nevyhověl návrhu žalobkyně na zpracování znaleckého posudku k zodpovězení otázky, zda její zdravotní postižení je těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o poskytování dávek a bodu I. I. písm. b) přílohy tohoto zákona, protože pro posouzení zdravotního stavu žalobkyně jsou primárně určeny posudkové komise MPSV (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2013, č. j. 4 Ads 93/2012 – 33 nebo ze dne 14. 3. 2018, č. j. 3 Ads 64/2017 – 37).

C. Náklady řízení.

20. V řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, které v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobkyně představují odměnu za zastoupení advokátem podle vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve výši 1 000 Kč, podle § 7 bod 3 ve spojení s § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., a to za dva úkony právní služby, příprava převzetí zastoupení a sepsání žaloby podle § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky, dvakrát režijní paušál ve výši 300 Kč za každý z těchto úkonů právní služby podle § 13 odst. 3 vyhlášky. Všechny tyto náklady řízení podle obsahu spisu žalobkyni prokazatelně vznikly a jedná se o náklady nezbytně nutné k uplatnění jejího práva. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení zavázal, a to k rukám zástupce žalobkyně podle § 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu ve spojení s ustanovením § 64 s. ř. s. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 19. února 2020

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně